

US 126/09 Budsjettforslag 2011 - Forslag innenfor og utenfor budsjettrammen

(ePhortesak 2009/4148)

Saken gjelder:

Styret bes i saken ta stilling til innspill overfor Kunnskapsdepartementet (KD) om budsjettforslag for 2011 – innenfor og utenfor bevilgningsrammen.

Hovedsak:

Kunnskapsdepartementet har som ledd i sin planlegging bedt UiS om innspill til budsjettet for 2011. Dette gjelder innenfor og utenfor bevilgningsrammen.

Innenfor rammen tar utgangspunkt i budsjettet for 2010 kun korrigert for pålagt aktivitetsendring samt lønns- og prisstigning.

Utenfor rammen skal synliggjøre institusjonens framtidige og langsiktige satsinger, og innenfor prioriterte satsinger som ikke kan tas innenfor den ordinære ramme. Nye studietilbud skal normalt finansieres innenfor bevilgningsrammene. Innspillet utenfor rammen for 2011 har disse fire områdene:

1. Finansiering av nye universiteter – utviklingsprogram: 35 mill kroner
2. Strategisk satsing mot fremragende undervisning og forskning: 26 mill kroner
3. Oppgradering av bygg og vitenskapelig utstyr: 477 mill kroner
4. Etablering av kiropraktorutdanning: 14 mill kroner

Forslag til vedtak

Styret gir rektor fullmakt til å sende innspill til departementet om satsingsforslag innenfor og utenfor bevilgningsrammen 2011 basert på denne saken og innspill gitt i styremøtet.

Stavanger, 13.11.2009

Per Ramvi
universitetsdirektør

Vedlegg

US 126/09 Budsjettforslag 2011 - Forslag innenfor og utenfor budsjettrammen

Bakgrunn

Kunnskapsdepartementet ber hvert år om forslag til budsjett innenfor bevilgningsrammen, og i tillegg satsingsforslag om prosjekter som trenger finansiering utover det som kan forventes i bevilgningsrammen. Satsingsforslag utenfor rammen skal beskrive og kort redegjøre for hvorfor det ønskes midler nettopp til dette prosjektet. Satsinger utenfor rammen skal oppsummeres i egen tabell for årene 2011 – 2013.

Institusjonene bes innen 1.12.2009 å legge fram et tallbudsjettforslag innenfor bevilgningsrammen for 2011. Planene og prioriteringene må være i samsvar med fastlagte mål for sektoren og institusjonens særskilte forutsetninger og strategier. Under aktuelt kapittel skal kun tallbudsjettforslag med en kort tekstlig forklaring presenteres.

Nye studietilbud skal i hovedsak finansieres innenfor bevilgningsrammene. Satsingsforslag utenfor bevilgningsrammen er først og fremst ment å synliggjøre institusjonenes langsiktige satsinger og prioriteringer. Eventuelle forslag skal være i samsvar med institusjonens strategier, virksomhetsplan og de mål som er fastsatt. Videre bør eventuelle forslag sees i sammenheng med sentrale politiske mål knyttet til universitets- og høyskolesektoren.

Innenfor bevilgningsrammen 2010

Budsjettforslaget fra UiS for 2010 var på 886,0 mill kroner, mens forslag til bevilgningen for 2010 er på 863,3 mill. UiS vil i 2011 også ha pålagte nye aktiviteter knyttet til nye studieplasser, nødvendig faglig kompetanseheving og støttesystemer, samt utvikling av AM som totalt utgjør om lag 20 mill. Justert for lønns- og prisstigning på 4,5 % for hele året, gir dette et samlet budsjettforslag for 2011 på 922 000 mill.

Utenfor bevilgningsrammen

Tiltakene utenfor bevilgningsrammen er knyttet til fire forhold:

- 1) Finansiering av nye universiteter – utviklingsprogram
- 2) Strategisk satsing mot fremragende undervisning og forskning
- 3) Bygg og vitenskapelig utstyr
- 4) Kiropraktorutdanning

Universitetsdirektørens forslag til satsinger utenfor rammen bygger på fjorårets innspill til departementet om strategisk satsing som nytt universitetet, Strategi 2020 for UiS og samarbeidsavtalen med Universitetet i Agder. De to "nye" universitetene i Agder og i Stavanger har en felles målsetting om å utvikle seg som nyskapende og innovative universiteter, som skal kjennetegnes med sitt nære samarbeid med samfunns- og næringsliv. Universitetsdirektørens prioriterte forslag utenfor rammen er ledd i program for utvikling og finansiering som nytt universitet. Dette programmet vil videreutvikles til å omfatte flere samarbeidstiltak med UiA.

Det humanistiske fakultet (HUM) har fortsatt behov for midler til fornyelse av musikkinstrumenter og optaksutstyr, og trenger i tillegg midler for å kunne bygge opp et nytt senter for Fremragende undervisning / universitetspedagogikk. Det samfunnsvitenskapelige fakultet (SV) har behov for midler til oppbygging av doktorgradsutdanning innenfor helse- og sosialfag, innredning av nytt bygg og etablering av kiropraktorutdanning. Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet (TN) har behov for midler til å bygge opp forskningscentre innenfor organeller, risikostyring og samfunnssikkerhet, med tilhørende oppgradering av laboratorier og nytt avansert vitenskapelig utstyr. Dagens mikroskop ved TN har store driftsproblemer og avkjøling skjer med med freongass som ikke lenger kjøpes. Fakultetet ønsker et instrument med moderne prøveprepareringsutstyr for "alle" typer materialer, dvs metaller, keramer, mineraler og biologiske materialer. Med dette utstyret kan UiS danne et ressurscenter for hele universitetet og næringsliv i regionen.

Fra FReS er det gitt tilbakemelding om at tiltak knyttet til bygningsmassen, og som var listet opp for 2010 uten finansiering, må føres opp igjen for 2011.

UiS fikk fra 1. januar 2009 en ny avdeling, Arkeologisk museum i Stavanger (AM). Ved AM er det behov for å utvide arealer for å kunne øke formidlingsvirksomheten, samt midler på linje med de andre universitetsmuseene til å sikre samlingene.

For tilsvarende prosess i fjor var forslaget fra UiS slik:

1. Strategiske satsninger med tilhørende doktorgrads- og programområder	60 mill
2. Oppgradering av bygningsmasse/nybygg	477 mill
3. Etablering av kiropraktorutdanning	13 mill

Universitetsdirektøren vil foreslå at forslaget fra i fjor stort sett videreføres innenfor samme hovedområder, og at innspillene fra fakultetene innarbeides innenfor strategiske satsninger. Etablering av kiropraktorutdanningen er en nasjonal oppgave og et betydelig økonomisk løft, og UiS kan ikke bære denne kostnaden innenfor rammen av den ordinære budsjetttramme. I samarbeid med Stavanger universitetssykehus finansierer UiS i dag 2 stipendiater og en prof II ifm arbeidet. Direktøren foreslår derfor at kiropraktorutdanning opprettholdes som et eget punkt.

1. Finansiering av nye universiteter – utviklingsprogram: 35 millioner kroner

Universitetsdirektørens forslag til satsinger utenfor rammen bygger på fjorårets innspill til departementet om strategisk satsing som nytt universitet, Strategi 2020 for UiS og samarbeidsavtalen med Universitetet i Agder. I Strategi 2020 har styret vedtatt at UiA skal være en av våre fremste strategiske samarbeidspartnere.

De to "nye" universitetene i Agder og i Stavanger har en felles målsetting om å utvikle seg som nyskapende og innovative universiteter, som skal kjennetegnes med sitt nære samarbeid med samfunns- og næringsliv, i første rekke i sine landsdeler. De to universitetene har inngått en strategisk samarbeidsavtale (vedlegg 1) som omfatter både utdanning og undervisning, nye læringsarenaer, forskningssamarbeid og innovasjon.

Som ledd i dette arbeidet er UiS og UiA i dialog med European Consortium of Innovative Universities (ECIU) om mulighetene for et fremtidig medlemskap i organisasjonen. ECIU inkluderer europeiske forskningsuniversiteter og har som visjon en dedikasjon til innovasjon i undervisning og læring og å bidra til økonomisk og sosial utvikling (se vedlegg 2). UiS' og UiAs arbeid mot ECIU-tilknytning er omtalt i årets forskningsmelding fra Regjeringen. Denne utviklingsretningen er også i tråd med utviklingsidé, mål og tiltak i Strategidokument for UiS 2009-2020.

UiS og UiA har som mål å utforme et program for felles nasjonal og internasjonal utvikling og profilering for våre to universiteter. Universitetsdirektøren innspill må derfor også ses i sammenheng med videreutviklingen og konkretiseringen av et slikt program. De to universitetene er i gang med dette arbeidet og vil ha utviklet et mer konkret utviklingsprogram i tiden framover. Ett av samarbeidsområdene er innen lærerutdanningen. Til dette formålet vil UiS sammen med UiA og Høgskolen i Telemark søke departementet om samarbeidsmidler (såkalte SAK-midler).

UiS etablerte tidligere i år Centre for Sustainable Energy, CenSe, sammen med UiA, IRIS og Technova. Det innledes også samarbeid mellom Senter for innovasjonsforskning og UiA. Både CenSe og Senter for innovasjonsforskning er tilført ekstern finansiering til drift. Universitetsdirektøren vil derfor ikke fremme forslag om finansiering utenfor rammen til disse to sentrene.

Forskerutdanning og stipendiatstillinger

I "Budsjettforslag 2010 – forslag utenfor rammen" til KD i fjor fremmet UiS 60 millioner kroner til strategisk satsing som nytt universitet, herunder behovet for styrking av forskerutdanningene og nye stipendiatstillinger. Dette er også fremmet i budsjettforslagene til departementet tidligere år.

UiS og UiA har argumentert for å få finansiering på lik linje med andre universiteter og er bekymret for at de økte forventninger og forpliktelser som legges til universitetene ikke blir fulgt opp i finansieringen av institusjonene, herunder behovet for økt tid til forskning i de nye universitetene.

Universitets- og høyskoleloven slår fast (§ 1.4) at universiteter og høyskoler har et særlig ansvar for grunnforskning og forskerutdanning innenfor de områder der de tildeler doktorgrad. På tross av dette er det ikke gjort justeringer av budsjettene for de nye universitetene (eller de høyskolene som har fått godkjente forskerutdanningsprogram). De nye universitetene i Agder og Stavanger har til sammen 18 forskerutdan-

ningsprogram som ikke er gitt finansiering til utvikling og forvaltning. Den manglende finansieringen er et vesentlig hinder for en videre utvikling av forskningsaktiviteten ved institusjonene, og fører til at publiseringsaktiviteten, som inngår som kriterium i forskningsmodulen i budsjettet, ikke får de samme forutsetningene for vekst som ved de andre universitetene.

De nye universitetene har mer enn 450 ansatte i vitenskapelige stillinger med forsker- og veiledningskompetanse (professorer og førsteamanuenser). At universitetene gis så ulik finansiering innebærer at arbeidsvilkårene ikke kan bli like ved eldre og nyere universiteter. Samtidig innebærer det store antallet tilsatte med forskningskompetanse en betydelig ubenyttet ressurs når det gjelder veiledning av dr.grads-kandidater. Mens de gamle universitetene har én dr.gradsstipendiat pr 1,3 stillinger med veiledningskompetanse, har de nye universitetene 2,6 veiledere pr stipendiat. Det ligger m.a.o. en betydelig ressurs i de nye universitetene, en ressurs som kan tas i bruk om det kommer finansiering til nye stipendiatstillinger.

Universitetene i Agder og Stavanger har beregnet at det er en manglende bevilgning til de to universitetene på ca 175 millioner kroner, og at de to universitetene kan ta ansvar for 175 nye stipendiater i forskerutdanningsprogrammene. En styrking av bevilgningen på 15 millioner kroner til hver av institusjonene hvert år i 5 år, og en tilføring av stipendiatstillinger i samsvar med veiledningskapasiteten, vil gi de nye universitetene mulighet for en forskningsinnsats på linje med det de gamle institusjonene. En slik styrking av rammen kan naturlig legges til den strategiske forskningsbevilgningen. Det er nettopp for å styrke de nye universitetenes FoU-virksomhet det er påkrevet med en slik tilførsel av midler.

På bakgrunn av ovennevnte vil universitetsdirektøren foreslå en styrking av den strategiske forskningsbevilgningen og en tilføring av nye stipendiatstillinger gjennom en opptrappingsplan.

Finansieringsbehov: Styrking med 15 millioner kroner hvert år i fem år til forskerutdanningene og en økning på 25 nye stipendiatstillinger hvert år.

Innspillene ovenfor inkluderer styrking av eksisterende doktorgradsutdanninger. Det er også behov for utvidelse av doktorgradsplattformen ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet til også å omfatte helsefag og sosialfag. Nasjonalt etterspørres et stort antall utdannede kandidater både til helsesektoren og innenfor barnevernet, NAV og sosiale tjenester. Ved utdanningsinstitusjonene vil det derfor være stort behov for lærerkrefter med førstestillingskompetanse, for å oppfylle NOKUTs kompetansekrav for utdanningene. Det er i dag en relativt lav førstestillingsandel innenfor disse feltene, og det vil de neste 5-10 årene bli stor aldersavgang fra utdanningssektoren. Et doktorgradsprogram som er spesialisert for disse utdanningene er etterlyst, og det er store forventninger til at UiS påtar seg et nasjonalt ansvar for en oppbygging av et slikt program.

2. Strategisk satsing mot fremragende undervisning og forskning: 26 millioner kroner

Strategisk satsing mot fremragende undervisning og forskning inkluderer tiltak innen a) fremragende undervisning og nettbasert læring og b) utvikling av robuste forskningssentre mot SFF-/SFI-status.

a) Fremragende undervisning og nettbasert læring

Universitetsdirektøren fremmer også forslag om utvikling av Senter for fremragende undervisning. Senteret ble også fremhevet i fjorårets oversendelse til departementet under satsinger utenfor rammen. Senteretableringen er i tråd med UiS-strategien og samarbeidsavtalen med UiA. I samarbeidsavtalen er fremragende undervisning et prioritert område både i forhold til universitetspedagogikk, undervisningsforskning og bruk av IT i utviklingen av et innovativt undervisnings- og læringsmiljø.

Forholdene for digital læring ligger godt til rette ved UiS. UiS har i samarbeid med eksterne samarbeidspartnere etablert digitalforlaget Greenbook. I tillegg er det opparbeidet solid kompetanse innen nettbasert læring gjennom Nettopp. Denne enheten har utarbeidet et stort antall multimediale undervisningsprogram, herunder sykepleierutdanning på nett. UiS og NTNU er også de første universitetene i Norge som har lagt forelesninger og annet studiemateriell ut på nettstedet iTunesU. UiS ønsker å etablere en læringslab til undervisningsformål. Også UiA har ambisjoner innen dette området gjennom etableringen av prosjektet LæringsArena 2020, der nye kommunikasjonsmedier tas i bruk i undervisningen.

Finansieringsbehov for utvikling av Senter for fremragende undervisning: 10 millioner kroner.

b) Utvikling av robuste forskningssentre

UiS ønsker å utvikle robuste, bærekraftige forskningssentre som holder et høyt internasjonalt nivå, tiltrekker seg finansiering fra EU, Forskningsrådet og andre og som bidrar til videreutvikling i samfunnet. På utvalgte områder satses det på å utvikle forskningssentre mot status som Sentre for fremragende forskning (SFF) eller Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI). Senterutviklingen ble også fremhevet i fjorårets satsinger utenfor rammen. Universitetsdirektøren foreslår å fremme forslag på følgende prioriterte forslag utenfor rammen:

Center for Organelle Research (CORE) er et internasjonalt ledende forskermiljø innenfor organelle biologi og bioteknologi. Et av hovedmålene til CORE er å bli tildelt status som Senter for Fremragende Forskning (SFF) og har gjennom de siste tre årene vist høy forskerkvalitet og mange publikasjoner. Dette er dokumentert i en NFR ekstern evaluering i 2009 hvor alle kjemi/biologisk kjemi miljøene i Norge ble evaluert. CORE fikk utmerket uttelling og i rapporten heter det at CORE publiserer mest på nivå i hele Norge og har markert seg nasjonalt og internasjonalt. CORE har blitt tildelt status som NFR FUGE teknologi node innenfor Molecular Imaging, og det er nå viktig at CORE utvikler seg som unike på dette området frem mot en SFF-søknad.

Finansieringsbehov: 15 millioner kroner over tre år.

Senter for risikostyring og samfunnssikkerhet (SEROS): Risikostyring og samfunnssikkerhet har vært et sentralt satsingsområde ved UiS gjennom lengre tid. Doktorgradsprogrammet innen fagfeltet ble den fjerde dr.grads utdanningen som la grunnlag for etableringen av UiS som universitet. Utviklingen de siste årene bare bekrefter at det er stort behov for tverrfaglig og flerfaglig forskning og undervisning innen fagområdet. Fagmiljøet har fått gjennomslag på flere forskningsprogrammer i Forskningsrådet (RISIT, PETROMAKS, SAMRISK), og oppnådde også positiv vurdering i den skarpe konkurransen om å bli Senter for fremragende forskning. Målet nå er å etablere et senter for å utvikle et internasjonalt ledende miljø innen risikostyring og samfunnssikkerhet som bygger på den tverrfaglige doktorgradsplattformen. Det er viktig med leder og sekretærfunksjon i oppbyggingen av senteret, da disse støttefunksjonene bidrar til samling av fagmiljøet og faglig vekst og utvikling. I tillegg har fagmiljøet allerede i dag flere NFR prosjekt, et EU prosjekt og flere andre eksterne oppdrag. Et nært samarbeid med næringsliv og myndigheter vektlegges.

Finansieringsbehov: 15 millioner kroner over tre år.

Center for Advanced Well Systems: UiS har et nasjonalt og internasjonalt kjent forskningsmiljø innen petroleum og har samarbeid med en rekke nasjonale og internasjonale institusjoner, i særdeleshet innen geomekanikk og brønnteknologi. Senterets faglige aktiviteter er rettet mot metoder for å oppnå høy produktivitet, brønnintegritet gjennom brønnens levetid og høyere effektivitet. Selv om teknisk utstyr kan bli sideprodukter, er aktiviteten basert på høyt akademisk nivå. For å få tilstrekkelig bredde og for å kunne oppnå SFI-status er det behov for å få tilført ressurser til ledelse/sekretariat, 2 professorater, 4 stipendiatstillinger og 3 postdoktorer. Det vil være behov for laboratoriearealer med tilhørende utstyr samt forskningsteknikere. Det vil, integrert i forskningsarbeidet, produseres kompetanse for industrien.

Finansieringsbehov: 30 millioner kroner over 5 år,

3. Oppgradering av bygg og vitenskapelig utstyr: 477 millioner kroner

• Nybygg AM	160 mill
• Nybygg ifm Ellen og Aksel Lunds hus (3300 kvm)	90 mill
• Påbygg Hulda Garborgs hus (1500kvm)	35 mill
• Laboratoriebygg teknisk-naturvitenskapelige fag	65 mill
• Vitenskapelig utstyr	127 mill

Museet er en tilvekst som vil styrke UiS på et felt der det tidligere har vært lite kompetanse. Et nybygg til AM på 4000 kvm vil styrke formidlingsvirksomheten ved museet. AM har tatt dette opp med Kirke- og Kulturdepartementet (KDD) tidligere, og det ligger fremme et godt utarbeidet forslag. Bakgrunns materialet er også oversendt Kunnskapsdepartementet. Tomteerverv og godkjent reguleringsplan er ferdigbehandlet. Universitetet vil komme tilbake med en oppdatert kostnadsanalyse, men anslag så langt viser at bygget vil koste om lag 160 millioner, pluss drift.

Påbygget ved Ellen og Aksel Lunds hus tjener to formål; samlokalisering av SV samt muliggjøre ekspansjonsbehovene ved TN. Utvidelsen ved Hulda Garborgs hus skal gi rom for økt omfang av spesialpedagogisk forskning ved HUM.

Nytt laboratoriebygg på TN skal primært erstatte paviljong 4. Et nytt laboratoriebygg på TN vil også gi rom for ekspansjon innenfor fakultetets øvrige doktorgradsområder med laboratoriebehov, samt for nødvendig oppgradering av utstyr. Tallene over er basert på kostnader 2008 og er ikke prisjustert.

Utvikling av laboratorier og vitenskapelig utstyr må hensyntas til videre ekspansjon/økning i studentantall innenfor realfag, og for å kunne følge med i forskningsfronten. Modernisering og kapasitetsøkning i undervisningslaboratoriene vil også forebygge unødvendige "flaskehals" på disse fagområdene. Nærmere spesifikasjoner av investeringsbehov og utvikling av mer langsiktig arealbehov/romprogram vil utarbeides som del av oppfølging av strategisk handlingsplan. Finansieringsbehov ca 127 mill. kroner.

Sentralt i den nye forskningsmeldingen står et overordnet mål om å øke den norske forskningsevnen, med hovedmål knyttet til videreutvikling, nye tiltak samt å synliggjøre forskningens betydning for samfunnet. Viktige innsatsfaktorer for dette vil være kompetanse, riktig utstyr og internasjonale forbindelser. I statsbudsjettet for 2010 foreslår regjeringen at store deler av avkastningen til Fondet for forskning og nyskaping bl.a. skal gå til langsiktig satsing på forskningsinfrastruktur.

4. Etablering av kiropraktorutdanning: 14 millioner kroner

UiS fremmer kiropraktorutdanning som prioritert satsning utenfor rammen. Norsk Kiropraktorforening (NKF), Stavanger Universitetssjukehus (SUS) og UiS har siden 2003 arbeidet sammen for å få til en kiropraktorutdanning og bygge akademisk kompetanse innen kiropraktikk. UiS har ansatt to stipendiater innen kiropraktikk, og det er et etablert og tungt forskningsmiljø ved SUS innen bevegelsesforstyrrelser.

For å bygge opp akademisk kompetanse innen kiropraktikk i Norge med tanke på å ha lærekrefter for etablering av utdanning, er det i dag nasjonalt fem pågående doktorgradsarbeider. Som første institusjon i landet lyste UiS ut to doktorgradsstillinger i kiropraktikk våren 2008. Det meldte seg åtte kvalifiserte forskere til stillingene og de to stipendiatene var på plass henholdsvis i september 2008 og januar 2009. Stipendiatene skal delta i to store forskningsprosjekter med fokus på rygg- og bekkensmerter hos gravide. Den ene undersøkelsen er startet, og den andre er under detaljplanlegging med tanke på oppstart høsten 2009. Begge forskningsprosjektene omfatter både en klinisk epidemiologisk og en intervensjonsdel. Den klinisk epidemiologiske tilnærming ønsker å etablere mer og bedre kunnskap om forekomst, påvirkning på livssituasjon og sykemeldinger på grunn av rygg/bekkensmerter hos gravide og i seks måneder etter fødselen. Intervensjonsdelen vil teste ut om kiropraktorbehandling kan redusere plagene og sykemeldingsbehovet.

Prosjektene ledes av professor Jan Petter Larsen ved Nasjonalt Kompetansesenter for Bevegelsesforstyrrelser (NKB) ved SUS. NKB er et etablert og tungt forskningsmiljø ved SUS. De siste fire år er det utgått seks PhD-arbeider fra miljøet. Stipendiatene vil være en del av dette miljøet, og i tillegg deltar de i et etablert nordisk forskningsnett for kiropraktorer. Det etableres også et samarbeid med Danmark/England med hensyn til forskningsveiledning.

1. januar 2009 startet kiropraktor Knut Andersen opp i 40% stilling på SUS. Han er underlagt nevrokirurgisk avdeling hvor nevrokirurg R. Baardsen er leder. Planene om en ryggklinikk på SUS har i første omgang resultert i en tverrfaglig ryggseksjon som ble etablert i midten av mars 2009. Alle pasienter med rygglidelser som ikke kan eller ikke skal opereres, blir henvist til ryggseksjonen. På sikt skal ryggseksjonen utvikles til en fullverdig ryggpoliklinikk. SUS har dessuten et Senter for bevegelsesykdommer med høy forskningsmessig kompetanse som vil være et viktig fundament for den nye ryggklinikken.

UiS Pluss (etter- og videreutdanningsenheten ved UiS) og NKF etablerte kontakt i 2009. NKF vil arrangere etter- og videreutdanningskurs for sine medlemmer med UiS som samarbeidspartner. Det er også i 2009 avtalt oppstart av etterutdanningskurs for turnusveiledere, og NKF holder også sitt eget kurs for turnuskandidater på UiS høsten 2009. Planen er at kursvirksomheten til NKF hovedsakelig for fremtiden skal foregå på UiS. Fagmiljøer fra UiS vil bidra i undervisningen.

Kiropraktor er eneste autoriserte helseprofesjon i Norge uten norsk utdanningsinstitusjon. Det er et stort samfunnsbehov for økt kompetanse, økt tverrfaglig samarbeid og styrking av forskningsinnsatsen på fagområdet muskelskjelettlidelser. Kravet om forskningsbasert undervisning knyttet til høyere utdanning gir økt fokus på forskning rundt muskel- og skjelettlidelser ut fra et kiropratorfaglig perspektiv. Det er et samfunnsbehov for økt kompetanse, økt tverrfaglig samarbeid og styrking av forskningsinnsatsen på fagområdet muskelskjelettlidelser

UiS legger opp til at utdanningen blir organisert som et selvstendig studium som i England ("Bournemouth-modellen"), i motsetning til Danmark hvor en dels bygger på det eksisterende medisinerstudiet. UiS vil ha et samarbeid med Universitetet i Bournemouth om studieprogrammet, og det jobbes med å etablere en ny ryggklinikk Stavanger i direkte tilknytning til utdanningen, og det vises til samarbeidsavtaler med Medisinsk Fakultet i Bergen både med hensyn til lærekrefter og bruk av undervisningsavdelingen ved Universitetssjukehuset i Stavanger i de medisinske fagene.

Studieprogrammet i kiropraktikk ved UiS er tenkt å ha undervisning hovedsakelig på engelsk; noe som vil kunne medvirke til å trekke utenlandske lære krefter og utenlandske studenter til UiS

For å bygge opp denne utdanningen til 150 studieplasser vil det være behold for midler til investeringer og drift med implementeringsperiode på ca 8 år.

Oppsummering

Samlet beløp utenfor rammen for 2011 summerer seg til **552 mill.** I tabell under er det en kort oppsummering for satsninger utenfor bevilgningsrammen for perioden 2011 - 2013.

Finansiering av nye universiteter - utviklingsprogram	Kap/post	2011	2012	2013
Strategiske forskningsmidler - styrking av forskerutdanningene	260/50	15 mill	30 mill	45 mill
Nye stipendiatstillinger	260/50	20 mill	40 mill	60 mill
Sum	260/50	35 mill	70 mill	105 mill

Strategisk satsing mot fremragende undervisning og forskning	Kap/post	2011	2012	2013
Utvikling av Senter for fremragende undervisning og nettbasert læring	260/50	10 mill	10 mill	10 mill
Utvikling av robuste forskningssentre mot SFF/SFI-status	260/50	16 mill	32 mill	48 mill
Sum	260/50	26 mill	42 mill	58 mill

Oppgradering av bygg og vitenskapelig utstyr	Kap/post	2011	2012	2013
Et nybygg til AM på 4000 kvm vil styrke formidlingsvirksomheten ved museet. Påbygget ved Ellen og Aksel Lunds hus tjener to formål: samlokalisering av SV og muliggjøre ekspansjonsbehovene ved TN. Utvidelsen ved Hulda Garborgs hus skal gi rom for økt omfang av spesialpedagogisk forskning ved HUM, og laboratoriebygg på TN skal primært erstatte paviljong 4.	260	350 mill		
Det er også behov for modernisering og kapasitetsøkning i undervisningslaboratoriene, laboratorier spesielt innredet for avansert forskning, samt vitenskapelig utstyr og instrumenter.	260	127 mill		
Sum	260	477 mill		

Etablering av kiropraktorutdanning	Kap/post	2011	2012	2013
Ved å satse på denne utdanningen med økt finansiering vil dette også være et viktig bidrag for å kunne styrke postdoc-program og doktorgrads-satsing innen helsefagene, samt styrke oppbygging av økt forskningskompetanse innenfor profesjonsutdanningene ved institusjonen.	260/50	14 mill	20 mill	25 mill
Sum	260/50	14 mill	20 mill	25 mill

Avslutning

Saken legges fram for styret til orientering og debatt og universitetsdirektøren fremmer følgende:

Forslag til vedtak:

Styret gir rektor fullmakt til å sende innspill til departementet om budsjettforslag innenfor og utenfor bevilgningsrammen 2011 basert på denne saken og innspill gitt i styremøtet.

Stavanger, 13.11.2009

Per Ramvi
universitetsdirektør

Eli L. Kolstø
økonomi- og virksomhetsdirektør

Saksbehandlere:
Kontorsjef Tom Klemetzen
Strategi- og kommunikasjonsdirektør Anne Selnes